

РЕШЕНИЕ

№ 26552

гр. София, 10.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 76 състав,
в публично заседание на 20.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Панайотов

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **8897** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.256 АПК.

Предмет на разглеждане е бездействие на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) да извърши действия по изготвяне на заключителна оценка във връзка с подадено заявление вх. № 48 00 - 127/23.02.2024 г. от Л. С. М. с искане за прекратяване на временен режим за опазване на обект вила „Габър“, находяща се в [населено място], [улица], кв. 46, пл. №347, деклариран с писмо №2858 от 01.08.1983г. на НИПК като недвижим архитектурно – строителен паметник на културата , видно от Удостоверение № 9400-3328 от 7.11.2017г. на НИНКН . В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспореното бездействие, които се поддържат и в настоящото производство. Иска се ответника да бъде осъден да извърши действията, за които е задължен с изрична правна норма. Не се претендират разноски.

Ответникът Националния институт за недвижимо културно наследство, в представен писмен отговор е оспорил подадената жалба. В настоящото производство не е взел участие.

По делото са събрани писмени доказателства и е приложена административната преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

От представения в настоящото производство нотариален акт №1758/19.04.2017 г. се

установява, че Л. С. М. е съсобственик на недвижим имот находящ се в [населено място], представляващ жилищна сграда - вила „Габър”, изходящ се на [улица] кв.46. пл. №347, който притежава статут на недвижим архитектурно-строителна културна ценност. Сградата е декларирана с писмо с писмо №2858 от 01.08.1983г. на НИПК като недвижим архитектурно – строителен паметник на културата .

Имотът е включен в Списъка на декларираните архитектурни паметници на културата в [населено място] - IX РИС - С. по предложение — доклад на арх. М. В. от 01.08.1983 г.

Видно от удостоверение № 9400-3328 от 7.11.2017г. на НИНКН сградата не е категоризирана по смисъла на чл.50 от Закона за културното наследство /ЗКН/ и притежава само статут на „недвижима архитектурно – строителна ценност“.

На 23.02.2024г. в НИНКН е постъпило заявление вх. № 48 00 - 127/23.02.2024 г. с искане за прекратяване на временен режим за опазване на обект вила „Габър”, находяща се в [населено място], [улица], кв. 46, пл. №347, деклариран с писмо №2858 от 01.08.1983г. на НИПК като недвижим архитектурно – строителен паметник на културата .

С молба вх. № 4800-1 127/26.06.2024г. г-н Л. М. чрез адв. П. Г. прави искане за произнасяне по заявлението и отбелязва , че в продължение на 4 месеца процедурата не е извършена . В молбата се претендира бездействие от страна на ответника по отправеното в заявлението искане за изготвяне на заключителна оценка .

Ответникът изпраща отговор с №4800-1 от 27.08.2024г. в което излага становище , че „предвид изключително високата натовареност и крайно ограничения състав на експертите в НИНКН , И. няма възможност да предприеме действия по заявлението преди края на 2024г.“ Предлага на заявителя сам да възложи оценка на друга организация и да я представи за изготвяне на изискуемата заключителна оценка.

По делото няма данни и не се твърди от ответника до настоящия момент НИНКН да е предприело действия и да е представило изготвена заключителна оценка във връзка с подаденото заявление.

Видно от приложените в административната преписка материали жалбоподателят Л. М. е подавал заявления с подобно искане и през 2000г. – заявление с вх.№ 9400-6516/28.10.2020г. , заявление вх.№ 9400-6516/10.12.2020г. и през 2021г. - заявление вх.№ 9400-6516/25.11.2021г. В административната преписка не е налице произнасяне на НИНКН , а единствено са давани указания и е разяснявана законовата регламентация на процедурата по ЗКН.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Защитата срещу неоснователни бездействия е уредена в разпоредбата на чл.256 АПК. Съгласно ал.1 на този текст бездействието на административния орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт може да се оспори безсрочно, като се прилагат съответно разпоредбите за оспорване на ИАА. Ал.2 на същата разпоредба предвижда, че неизвършването на фактическо действие, което административният орган е длъжен да извърши по силата на закон подлежат на оспорване в 14-дневен срок от подаване на искане до органа за извършването му. Фактическият състав на цитираната правна норма включва наличие на задължение на административния орган, произтичащо пряко от нормативен акт, да извърши конкретни фактически действия при проявлението на определен юридически факт и съответно бездействието на административния орган – неизвършването на тези действия. Бездействието е липса на физическа изява на действие, което следва да се извърши по силата на нормативен

акт.

В настоящия случай е оспорено бездействието на НИНКН за изготвяне на заключителна оценка във връзка с искане за прекратяване на временен режим за опазване на декларирани недвижими културни ценности е фактическо бездействие по смисъла на чл.256, ал.1 АПК, тъй като задължението за изготвянето на тази заключителна оценка произтича от нормативен акт - чл.21 от Наредба №3/10.07.2019г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности, издадена от министъра на културата и актуална към днешна дата.

Доколкото оспорването на бездействие в тази хипотеза не е обвързано със срок и е направено от надлежна страна, то същото е процесуално допустимо. Разгледано по същество, настоящият съдебен състав счита, че оспорването е и основателно.

За да е налице бездействие, в нормативния акт трябва да е предвидено правомощие на административния орган да извърши нещо, и то да му е вменено в неговите правомощия, задължения и компетентност. Това бездействие настъпва само в случаите, когато при настъпването на юридическия факт, предвиден в правната норма, административният орган вместо да изпълни правомощието си бездейства. Настоящият случай е именно такъв, касае се за липса на фактически действия, които се изразяват в изпълнение на нормативно предписано поведение за действие.

С оглед установеното по делото от фактическа страна, съдът намира, че е налице бездействие на НИНКН да изготви заключителна оценка, която да установи дали декларираният обект отговаря на критериите по чл.22 от Наредбата и в случай, че не отговаря, да направи предложение до Министъра на културата за издаване на мотивиран акт, с който да се прекрати временния режим по чл.59, ал.3 от Закона за културното наследство (ЗКН) за опазване на обект вила „Габър“, находяща се в [населено място], [улица], кв. 46, пл. №347, деклариран с писмо №2858 от 01.08.1983г. на НИПК като недвижим архитектурно – строителен паметник на културата .

Съгласно чл.21 от Наредбата предоставянето на статут на НКЦ се предхожда от заключителна оценка, която се изготвя от НИНКН.

В случая изпълнението на задължението на НИНКН се свежда само и единствено изготвяне на заключителна оценка, съгласно чл.21 от Наредбата . Съгласно чл.22 ,ал.2 от Наредбата, когато от заключителната оценка се установи, че деклариран обект отговаря на критериите по т.1 – 4 НИНКН прави предложение до министъра на културата за прекратяване на временния режим за опазване, изготвено по образец съгласно приложение № 4.

В Наредба №3/10.07.2019 г. В разпоредбите на тази наредба по отношение заключителната оценка за НИНКН са налице предвидени задължения на ответника. Така в чл.21 е предвидено, че прекратяването или отказът за прекратяването на временни режими за опазване на декларирани обекти на недвижимото културно наследство се извършва със заключителна оценка, изготвена от НИНКН. Според чл.24, ал.2 заключителната оценка се изготвя от НИНКН самостоятелно или във взаимодействие със специализирани институции и компетентни лица в изпълнение на териториалните програми по чл.3, ал.1, т.1 по искане на лицата по чл.3, ал.1, т.2 и по инициатива на НИНКН по чл.3, ал.1, т.3. Следователно е налице задължение на

НИНКН да изготви заключителна оценка.

Анализът на посочените норми предполага безусловно задължение за изготвяне на заключителна оценка. Достатъчно е наличието на подадено заявление за прекратяване на временен режим за опазване на обект, определен със заповед като недвижима културна ценност за възникване на съответното задължение за административния орган. В този смисъл е неоснователен аргументът на ответника, че липсва нормативно задължение за изготвяне оценка. Напротив, нормата на чл.24, ал.2 от действащата Наредба я възлагат именно на НИНКН, като и на него е възложена преценката дали да привлече в производството по изготвянето й други специализирани институции и/или компетентни лица /с консултативни функции/. Началото на производството може да е служебно или по искане на заинтересованото лице /каквото е настоящия случай/.

В хода на настоящото производство не се установи, че подаденото от жалбоподателя заявление е било нередовно. В тази връзка следва да се отбележи, че нередовностите и посочените в отговора причина за липсата на кадрова обезпеченост не освобождават сезирания орган от задължението му да придвижи процедурата. Това е така предвид разпоредбата на чл.30, ал.2 АПК, според която разпоредба ако заявлението не удовлетворява изискванията на закона заявителят се уведомява да отстрани недостатъците в 3-дневен срок, каквито действия от ответника няма данни и не се твърди да са извършени. Следователно същият е бездействал и в тази насока.

Няма спор по делото, че НИНКН не е изпълнила това задължение и не е изпълнил задължението си да придвижи процедурата по изготвяне на оценка /без да се коментира съдържанието й/. Посоченото задължение на НИНКН произтича пряко от нормативен акт (Наредбата) и не е опосредено от преценка на органа. Вярно е, че същото не е обвързано със срок, но това не означава, че задълженият орган може безкрайно да бездейства. Изготвянето на заключителна оценка е част от процедурата по промяна в статута на НКЦ, за която е предвиден срок за разглеждане на заявлението до 6 месеца. Следователно в рамките на този срок следва да е изготвена и заключителната оценка. При проявлението на юридическия факт, НИНКН следва да изпълни задължението си. Целта на цялото производство е да се стигне до извод дали обект на недвижимото културно наследство има качества на НКЦ. В случая обстоятелството, че не е изготвена заключителна оценка, се дължи на неправомерно бездействие на ответника, който разполага с правомощие да изготви същата и да направи предложение до министъра на културата за класификация, категория и режими за опазване във връзка с предоставянето на статут на НКЦ или за прекратяване на временния режим за опазване на обект, в зависимост от установеното със заключителната оценка. Понастоящем е налице незавършен фактически състав на процедурата - липсва изготвена заключителна оценка от органа по чл. 24, ал. 2 от Наредбата, която се дължи на липсата на фактическото действие от страна на НИНКН.

По изложените съображения съдът приема, че неправомерно НИНКН не е придвижило процедурата по изготвяне на заключителна оценка, като по този начин е пречатвало възможността за решаване на въпроса дали за обекта ще бъде прекратен статутът или ще бъде потвърден. Следователно е налице бездействие на административен орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт, поради което оспорваният трябва да получи търсената защита от съда по чл. 256 от АПК, което обосновава решението на съда да осъди административния орган да предприеме действия по изготвяне на заключителна оценка във връзка с подаденото от Л. М.

заявление вх. № 48 00 - 127/23.02.2024 г. с искане за прекратяване на временен режим за опазване на обект вила „Габър“, находяща се в [населено място], [улица], кв. 46, пл. №347 или да откаже изготвянето на такава.

С оглед изхода на спора, на жалбоподателят следва да бъдат присъдени по делото разноски за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение, но такива не се претендират и в този случай не се дължи произнасяне от съда.

Водим от гореизложеното и на основание чл.256, ал.3АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 76 -ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Директора на Национален институт за недвижимо културно наследство в четиринадесетдневен срок от влизане в сила на настоящото решение да предприеме действия по изготвяне и в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото решение да изготви заключителна оценка във връзка с подаденото от Л. С. М. заявление вх. № 48 00 - 127/23.02.2024 г. с искане за прекратяване на временен режим за опазване на обект вила „Габър“, находяща се в [населено място], [улица], кв. 46, пл. №347 или да откаже изготвянето на такава.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на РБългария в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия: